
Prof. Jan Kremláček hostem Radioporadny Českého rozhlasu Hradec Králové

Datum vydání: 24. května 2023
Zdroj: Český rozhlas Hradec Králové
Autorka: Jana Kudyvejsová

Makulární degenerace aneb onemocnění oční sítnice způsobené věkem. Jaké jsou možnosti léčby?

Naším hostem je prof. Ing. Jan Kremláček, Ph.D., přednosta Ústavu lékařské biofyziky při Lékařské fakultě v Hradci Králové. Řeč bude o našich očích, o jednom konkrétním onemocnění a také o tom, na co dosud přišel výzkum a jaký projekt je stále v běhu. Jde o onemocnění s názvem makulární degenerace, to znamená poškození oční sítnice způsobené věkem. Začneme základní informací o tomto onemocnění. Jakým způsobem vzniká a co způsobuje pacientům?

Zrakem přijímáme velké množství informací a pokud se nám na sklonku života, kdy doufáme, že budeme ještě dlouho soběstační, zhorší, tak to vnímáme jako velký problém. Je pravda, že s věkem okolo 70 let se zvyšuje výskyt makulární degenerace. V podstatě pětina lidí má nějaký zrakový problém, který souvisí s věkem a zmíněnou makulární degenerací, která postihuje centrální vidění.

Každý neví, co je to makula. Je to žlutá skvrna na sítnici v pozadí oka, na kterou se projektuje světlo. Ona skvrna detekuje informace přicházející z našeho okolí. Makula má na sítnici velikost asi jen 5 milimetrů, ale v zorném poli vytíná docela významný úhel. V případě onemocnění se stává, že vlivem metabolické činnosti se po sítnici ukládají metabolity, které pak sítnici různě pokrývají, nebo dokonce začne docházet k jejímu úbytku.

Člověk má pak pocit, že se mu zhoršuje vidění, které nelze zkorigovat. Zajde za optikem, ten mu nabídne brýlovou korekci a ona nepomůže. Takový člověk pak může vidět věci pokrivené. Zdají se mu zatočené nebo v poslední fázi onemocnění už má v centru vidění černou díru. Tak to tedy vnímá on sám.

Ale řada těch degenerací je v počátku jen taková tichá, ono to postupuje velmi pomalu, takže člověk si není úplně jistý. Ale existuje na to docela dobrý test. Je to Amslerova mřížka, kterou si můžete položit před sebe a když si ji dáte na vzdálenost ruky, tak abyste měli vidět onu mřížku ostře a bez deformací.

Pokud tam nějaké deformace jsou, může to být problémem onemocnění. To má dvě formy, jedna je suchá, druhá vlhká. Ta suchá forma je mnohem častější a je většinou iniciální. Bohužel proti ní není žádná léčba. Jsou jen kompenzace, protože tohle onemocnění je víceméně systémové.

Pravděpodobnost jeho výskytu se zvýší třeba kouřením, víc postihuje ženy, ovšem dá se ovlivnit příjmem nějakých antioxidantů, ale vyloženě léčit ho v současnosti nelze, proto se používá kompenzačních pomůcek. Ona informace, která je pro nás důležitá, se dostane do té oblasti vidění, která je ještě zachovaná.

Celý rozhovor s panem profesorem Janem Kremláčkem v Radioporadně si můžete [poslechnout zde](#) .